

Versterking omgevingsveiligheid vanaf 2021

Versie tbv Bestuurlijk Omgevingsberaad oktober 2019

Aanleiding

In het BOB van 6 maart jl. is geen overeenstemming bereikt over het advies dat voorlag van Twijnstra Gudde over de structurele financiering van omgevingsveiligheid na beëindiging van het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV). In het BOB werd geconstateerd dat het een open houding vraagt van alle partijen om tot een gezamenlijke oplossing te komen. Dit betekent dat partijen het algemeen belang voor ogen moeten hebben van zowel een goede uitvoering van taken op het terrein van externe veiligheid als van een verdere doorontwikkeling van dit beleid. Dit vraagt van partijen om boven hun eigen (deel) belang uit te stijgen en hun verantwoordelijkheid waar te maken. Consequentie hiervan is dat partijen bereid zijn om compromissen te sluiten.

Afgesproken is dat gezamenlijk door IenW, VNG en IPO een voorstel wordt voorbereid waarover uiterlijk in het BOB van oktober, maar liefst eerder, kan worden besloten. In juni is deze notitie, met de oplossingsrichting, de redeneerlijn en de toedeling van middelen, waarover tussen de directeuren overeenstemming bestond, bestuurlijk gesondeerd. Bij de sondering is gebleken dat er draagvlak is voor de beschreven lijn.

Vervolgens is dit uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma voor het jaar 2020.

Daarnaast wordt dat, op grond van het draagvlak nu nader uitgewerkt in deze notitie die in gaat op de contouren van de versterking omgevingsveiligheid vanaf 2021, met de vervolgstappen om tot een definitief voorstel te komen ter besluitvorming in het BOB voorjaar 2020.

Gedeelde doelen en visie op omgevingsveiligheid

Vastgesteld wordt dat met het aflopen van het programma Impuls Omgevingsveiligheid geen einde komt aan de gezamenlijke ambitie om de omgevingsveiligheid in Nederland de komende jaren verder te vergroten. IPO, VNG en IenW zien aanleiding om in het Bestuurlijk Omgevingsberaad op grond van een gezamenlijke agenda die versterking vorm te geven. In de onderstaande paragrafen wordt in gegaan op de contouren die daarbij voor ogen staan.

Contouren van uitwerking en aanpak

- Uitgangspunt is de gezamenlijke opgave voor de versterking van Omgevingsveiligheid vanaf 2021, waarbij oog is voor de uitvoering.
- Een eenvoudige governance met zo min mogelijk bestuurlijke/ambtelijke drukte en wijze van financiering in overeenstemming met de wettelijke kaders.
- Meerjarige afspraken over programmering en financiering waarbij na die periode geëvalueerd/bijgesteld kan worden.
- Gebaseerd op de clusters zoals deze in de bovengenoemde notitie met de oplossingsrichtingen zijn benoemd.

Op grond van bovenstaande contouren wordt gedacht aan een aanpak waarbij:

- ⇒ aan de zeven clusteractiviteiten voor de periode 2021-2024 een budget wordt toebedeeld;
- ⇒ per clusteractiviteit een trekker wordt benoemd die in afstemming met de betrokken stakeholders een meerjarenvoorstel maakt over ambities t.a.v. de versterking, de governance en de wijze van financiering;
- ⇒ Deze meerjarenvoorstellen (voor de clusters 1,2,3,4 en 6) in het voorjaar 2020 definitief ter besluitvorming voorliggen in het BOB;
- ⇒ na besluitvorming er autonomie is voor de clusters om in lijn met de beschreven governance het meerjarenplan uit te voeren vanaf 2021;
- ⇒ Het BOB wordt op hoofdlijnen geïnformeerd over voortgang;

- ⇒ Met het oog op besluitvorming over periode ná 2024 zal door de betrokken partijen een evaluatie worden uitgevoerd die aan het BOB wordt voorgelegd, op basis waarvan het vervolg vanaf 2025 wordt opgesteld;
- ⇒ Voor de clusters 5 en 7 (Modernisering Omgevingsveiligheid en Omgevingsveiligheid breed) ligt het voor de hand een iets andere aanpak te volgen waarbij geen sprake zal zijn van een uitgewerkt meerjarenvoorstel maar er vanuit IenW wel een beeld wordt gegeven van activiteiten en initiatieven en gedeeld met de partners. Hiervoor wordt o.a. voor gekozen om geen dubbellingen te krijgen in overleg en besluitvormingsstructuren.

Toelichting

De voorgestelde aanpak is gebaseerd op de recente ervaring met de vereisten bij het gebruik van de decentralisatie uitkering als financieel instrument: door de aard van het gezamenlijk programma blijkt dit instrument niet bruikbaar voor een overall-programma. Door de korte periode tot de begrotingsvoorbereiding 2021 is het van belang om op korte termijn keuzes maken. Voor nu wordt gekozen voor een pragmatische aanpak t.a.v budgetten voor domein-delen, waarbij er ruimte wordt gelaten om tot een governance en financieringsvoorstel te komen per deeldomein. Deze aanpak draagt bij aan een beheersbaar proces en past bij een vereenvoudigde governance.

Hieronder is van de zeven clusteractiviteiten een eerste beeld geschetst van die aanpak, samen met de vraagstukken die nog opgelost moeten worden om te komen tot een definitief voorstel voor het BOB in het voorjaar van 2020.

1. BRZO:

Budget: € 2.750.000 voor 2021
€ 2.000.000 per jaar voor 2022 – 2024
€ 2.000.000 per jaar vanaf 2025 of aan te passen na evaluatie

De formalisering/verankering van BRZO+ met een robuustere samenwerking, opdrachtverlening en programma organisatie vormen samen met het onderzoek vanuit BRZO+ naar professionalisering van het BRZO + een belangrijke bijdrage aan de gewenste versterking van omgevingsveiligheid op het BRZO-domein.

Vanuit het programma Duurzaam Veilig 2030 wordt gerelateerd aan roadmap2 gewerkt aan formalisering BRZO+. Governance, werkplannen en financiering maken daar onderdeel vanuit. Voorstel is om voor de cluster BRZO aan te sluiten bij dat traject. JenV en SZW zijn ook betrokken bij dit traject. De basis van de toekomstige governance wordt gevormd door de combinatie van uitkomsten van het onderzoek formalisering BRZO+ (roadmap 2) en het onderzoek vanuit BRZO+ naar professionalisering van het BRZO+.

Beeld t.a.v. financiering:

Het genoemde budget vormt vanuit de voormalige IOV middelen de IenW inbreng/bijdrage aan dat voorstel. Verwachting is dat ook de andere stakeholders/opdrachtgevers zullen bijdragen aan een gezamenlijk meerjarenprogramma BRZO+, zodat gezamenlijk vastgestelde doelen kunnen worden bereikt.

Trekker: IPO/BRZO+

2 PGS:

Budget: € 1.500.000 per jaar voor 2021 – 2024
€ 1.500.000 per jaar vanaf 2025 of aan te passen na evaluatie

Een actuele PGS-reeks vormt een belangrijke voorwaarde voor de uitvoering van de regelgeving omgevingsveiligheid. Het stelt het bevoegd gezag in staat effectief en efficiënt invulling te geven aan de Vergunningverlening Toezicht en Handhavingstaken van het bevoegd gezag (VTH-taken milieu) Deze taken vinden in afstemming met de andere betrokken domeinen Arbo en rampenbestrijding plaats.

noot: PGS-richtlijnen zijn documenten die de Best Beschikbare Technieken (BBT) beschrijven bij opslaginstallaties en randapparatuur met gevaarlijke stoffen. De PGS-richtlijnen zijn in het Bal verankerd. Het is daarom van belang dat het bevoegd gezag als belangrijke stakeholder in het proces van het opstellen van de PGS-en betrokken is.

De PGS-beheerorganisatie NEN draagt zorg voor een actuele PGS-reeks die aansluit bij de regelgeving. De inzet van voldoende deskundige capaciteit vanuit de overheid bij dat proces is een gedeeld belang van de bevoegde gezagen/andere overheden en de rijksoverheid.

Beeld t.a.v. governance:

Governance met Programmaraad en Stuurgroep PGS kan worden gebruikt.

Opgaven:

- Onderzocht zou moeten worden of ook de andere stakeholders bereid zijn een aanvullende bijdrage aan PGS-beheer te leveren.
- Onderzocht moet worden op welke wijze de partiele bijdrage bekostiging inzet vertegenwoordigers OD's/ VR's in PGS-teams doelmatig, efficiënt en passend binnen de wettelijke kaders plaats kan vinden.

Beeld t.a.v. financiering:

Het genoemde budget vormt vanuit de voormalige IOV middelen de IenW inbreng/bijdrage aan dat voorstel.

Uitvoering PGS Beheer door opdracht vanuit IenW.

de partiele vergoeding voor de overheidsdeelnemers kan mogelijk via

PGS-beheer verlopen als onderdeel van de opdracht aan NEN.

Als alternatief voor de bekostiging van de overheidsvertegenwoordigers wordt gedacht aan het een onderdeel maken van de clusteractiviteiten Kennisinstructuur en expertise netwerk.

Trekker: IenW

3. (Borging) Kennisinstructuur en Expertisenetwerk

Budget € 800.000 per jaar 2021-2024.
€ 800.000 per jaar vanaf 2025 of aan te passen na evaluatie

Een goed geborgde kennisinstructuur omgevingsveiligheid en een daarmee samenhangend expertisenetwerk vormt een belangrijke ambitie van deze cluster. In het jaarprogramma 2019/2020 vindt onderzoek plaats om te komen tot een door partijen gedeelde visie op die geborgde Kennisinstructuur ten behoeve van de andere overheden.

Opgaven

- Verwachting is dat dat onderzoek/ de besluitvorming over dat onderzoek resulteert in een meerjarenplan 2021-2024.

Beeld t.a.v. de financiering:

Voor de korte termijn lijkt een subsidie de meest voor de hand liggende optie.

Beeld t.a.v. governance:

Betrokkenheid IPO, VNG en IenW

Trekker: VNG

4 Lokaal EV

Budget € 4.500.000 per jaar vanaf 2021

Er is een gedeeld belang dat de betreffende middelen beschikbaar blijven voor Omgevingsveiligheid. In het licht van het advies van Belzen ligt het voor de hand dat de middelen worden toegevoegd aan gemeentefonds/provinciefonds. Om beschikbaarheid van de middelen voor omgevingsveiligheid te bewerkstelligen wordt in ieder geval door de VNG irt aan de gemeenten toe te delen middelen gezorgd voor een voorstel hoe deze middelen bij gemeenten te brengen en gekeken naar de besteding ervan. Een voorstel volgt voor de wijze waarop de middelen aan het gemeentefonds/provinciefonds kunnen worden toegevoegd.

Trekker: Gezamenlijk VNG/IPO/IenW

5 Modernisering Omgevingsveiligheid (MOV)

Budget € 1.250.000 per jaar 2021-2024

Globaal beeld: Middelen blijven op de IenW-begroting en zullen worden ingezet op het beleidsonderwerp omgevingsveiligheid zoals in Omgevingswet opgenomen; Het gaat dan onder meer om RRG/REV. Periodiek kan in BOB van gedachten gewisseld over voortgang implementatie van omgevingsveiligheidsregels in Omgevingswet en wijzigingen daarvan. Voor deze cluster ligt het niet voor de hand te werken met een formeel door het BOB vast te stellen meerjarenplan. Hoewel MOV aan het einde van 2024 zal zijn afgerond zal een aantal activiteiten verbonden aan de regelgeving omgevingsveiligheid doorlopen. Het gaat dan onder meer om activiteiten irt het REV en activiteiten om de regelgeving up to date te houden. Vanuit IenW kan periodiek een beeld worden gegeven over de activiteiten en initiatieven en de daarmee samenhangende inzet van middelen en gedeeld met de partners.

Trekker:IenW

6 Versterking Omgevingsveiligheid nieuwe focuspunten (ontwikkelbudget nw prio's)

Budget: € 2.000.000 voor 2021

€ 3.500.000 per jaar voor 2022 – 2024

€ 3.500.000 per jaar vanaf 2025 of aan te passen na evaluatie

Het continu kunnen verbeteren van omgevingsveiligheid is gebaat bij ontwikkelbudget voor nieuwe (omgevingsveiligheid)prioriteiten. Dit biedt de mogelijkheid om steun te verlenen aan initiatieven en onderzoeken in pioniersfase.

Er is een gedeeld belang bij IPO, VNG en IenW dat er middelen zij die snel ingezet kunnen worden om het verschil te maken bij aanpakken van nieuwe prioriteiten.

Beeld t.a.v. governance:

Er kan niet jaren vooruit gekeken worden t.a.v. dan aanwezige prioriteiten maar een

aanpak waarbij periodiek(bv 2 x per jaar) door het BOB wordt gereflecteerd op mogelijke onderwerpen waarop een versnelling wenselijk is denkbaar.

Beeld t.a.v. de financiering:

Voor de korte termijn lijkt een aanpak die aansluit bij de bestaande subsidieregeling versterking omgevingsveiligheid met periodieke actualisatie van de thema's (prio's) irt de versterking voor de hand te liggen.

Trekker: IenW

7 Omgevingsveiligheid breed

Budget: € 3.200.000 voor 2021

€ 2.450.000 per jaar voor 2022 – 2024

Globaal beeld:

IenW is stelselverantwoordelijk voor het VTH-stelsel en de daarbij horende beleidsonderwerpen zoals omgevingsveiligheid. IenW ziet de middelen in dit cluster als voorwaarde om deze stelselverantwoordelijkheid adequaat in te zetten. Daarmee worden projecten gefinancierd die regio-overstijgend zijn en leiden tot ondersteuning van projecten op nationaal niveau om omgevingsveiligheid te verbeteren/ stimuleren en goede uitvoering VTH op een brede manier te faciliteren.

Middelen blijven op de IenW-begroting en zullen worden ingezet op het brede beleidsonderwerp omgevingsveiligheid zoals DV2030, Safety Delta Nederland, ATLAS-leefomgeving, Inspectie View Milieu; enz. Vanuit IenW kan periodiek een beeld worden gegeven over de activiteiten en initiatieven en de daarmee samenhangende inzet van middelen en gedeeld met de partners.

Daarbij is enige flexibiliteit nodig, omdat deze projecten vanuit IenW snel en doeltreffend moeten worden ingezet zodat ze daadwerkelijk stimuleren en ondersteunen.

Trekker:IenW